

STRATEGISCHE VISIE BLARICUM

HERIJKING december 2020

COLOFON

Strategische visie Blaricum
Herijking

December 2020

In opdracht van gemeente Blaricum
Uitgevoerd door Início, Sophie Pauwels en Johan Vellinga
www.inicio.nl

INHOUD

1. Inleiding	4
1.1 Aanleiding	
1.2 Nieuwe Strategische visie	
1.3 Inventarisatie inwoners als uitgangspunt	
1.4 Leeswijzer	
2. Actuele opgaven en ontwikkelingen	7
2.1 Wonen	
2.2 Samenleven	
2.3 Voorzieningen en bedrijvigheid	
2.4 Groen en openbare ruimte	
2.5 Verkeer en mobiliteit	
2.6 Duurzaamheid en klimaat	
3. Wensen voor de toekomst	11
3.1 Bijvanck	
3.2 Dorp en omgeving	
3.3 Blaricummermeent	
3.4 Blaricum als geheel	
4. Identiteit opnieuw belicht	16
4.1 Identiteit anno 2020	
4.2 Vergelijking met 2010	
5. De ambities van Blaricum	18
Vitale en verbonden samenleving – <i>solidair in een LAT relatie</i>	
Blaricum, dorp voor alle generaties – <i>een samenleving voor alle seizoenen</i>	
Levendige kernen met een eigen identiteit – <i>een expressief veelkleurig palet</i>	
Aantrekkelijke groene omgeving – <i>buitengewoon gewaardeerd</i>	
Veilig en duurzaam verbonden – <i>onlosmakelijk één</i>	
Klimaatbestendig en energieneutraal – <i>duurzaam vooruit</i>	

Bijlage

Werksessie maatschappelijk middenveld

1. INLEIDING

Dit is de nieuwe strategische visie van gemeente Blaricum. De strategische visie gaat over wat voor een dorp Blaricum is en wat inwoners belangrijk vinden om fijn te kunnen wonen en leven in Blaricum, nu en in de toekomst.

1.1 Aanleiding

De strategische visie 'Blaricum, authentiek dorp in 't Gooi' stamt uit 2010 en is in 2019 geëvalueerd. Hieruit is gebleken dat de visie op hoofdlijnen nog herkenbaar is en de gewenste identiteit grotendeels nog overeind staat, maar dat het aanbeveling verdiende de visie te herijken. De concrete invulling van kernwaarden en doelstellingen passen niet allemaal meer goed bij de huidige werkelijkheid en de visie op de nabije toekomst. De omstandigheden binnen de gemeente, met drie kernen en geen grote ontwikkelopgaven meer, zijn veranderd en er zijn veel nieuwe Blaricammers bij gekomen. Bovendien ontbreken er doelstellingen omdat de opgaven wezenlijk zijn veranderd ten opzichte van vroeger, bijvoorbeeld op het gebied van klimaatverandering en zorg en welzijn. Daarom was er de behoefte om niet van nul af aan opnieuw te beginnen, maar de visie wel aan te scherpen en bij te stellen op de nieuwe werkelijkheid.

1.2 Nieuwe Strategische visie

Met dit document is de Strategische visie Blaricum uit 2010 geactualiseerd op basis van de huidige situatie en ontwikkelingen voor de komende 10 jaar, als toetsingskader voor toekomstig beleid. Het karakter van deze visie is gericht op de identiteit van Blaricum, met name in sociaal en cultureel opzicht. Het is één verbindend verhaal voor alle inwoners voor de toekomst en schetst een beeld van welke gemeenschap zij willen vormen.

Het accent in deze visie op sociaal-culturele waarden, en minder op de ruimtelijke vertaling daarvan, is ingegeven vanuit het feit dat deze mede een basis vormt voor de nog op te stellen lokale en regionale koersdocument met uitgangspunten. In de strategische visie staan ambities en doelen verwoord die richting geven aan wat voor dorp Blaricum in de toekomst wil zijn en in de omgevingsvisie worden vervolgens integrale strategische beleidskeuzes voor de fysieke leefomgeving vastgelegd.

Deze visie bevat geen uitvoeringsprogramma maar is puur strategisch, op het niveau waar de gemeente zelf over gaat. Wel staan er doelen benoemd die de koers beschrijven hoe de ambities bereikt kunnen worden. Het gaat daarbij over de rol die de gemeente daarin heeft richting inwoners, maatschappelijke instellingen en bedrijven, over de ruimte die de gemeente moet laten aan inwoners om zaken zelf op te kunnen pakken en initiatieven te kunnen ontplooiën en over de zaken waar de gemeente niet alleen zelf over gaat, maar die in samenwerking met de regio moeten plaatsvinden (directe en indirecte invloed).

Deze herijking is tot stand gekomen door vanuit de bestaande strategische visie:

- de omschreven (gewenste) identiteit te toetsen, klopt het nog?
- door na te gaan wat inwoners belangrijk vinden voor wonen en leven in Blaricum in de toekomst, welke gemeenschap willen zij vormen?
- en door na te gaan welke focus er is in de ambities, welke prioriteiten en verbanden zijn er?

Bijgevoegd schema schetst een beeld van de aanpak die is gevolgd om tot deze herijking te komen.

AANPAK HERIJKEN STRATEGISCHE VISIE

1. Proces vormgeven

- Stuurgroep
- Startgesprek gemeenteraad
- Inzichten evaluatie, cijfers en beleid
- Bijeenkomst gemeentelijke organisatie

**Eerste inzicht voor aanscherping
Uitgewerkte aanpak
en praktisch voorbereid**

2. Inventariseren Identiteit en ambities

- **Brede schriftelijke inventarisatie**
Ansichtkaart: Wat is uw droom voor Blaricum? Wat is de identiteit van Blaricum? Wat vindt u belangrijk voor samen leven in de toekomst?
- **Interactieve verdiepende sessie**
Bijeenkomst met maatschappelijk middenveld (o.a. ondernemers, organisaties en verenigingen) voor duiding van de inventarisatie: verdieping en focus in ambities

3. Analyseren en vastleggen

- Stuurgroep
- Bijeenkomst gemeentelijke organisatie

Aangescherpte visie met focus

4. Koers en inzet bepalen

- Stuurgroep
- Gemeenteraad

**Strategische visie voor 2030
Bouwsteen voor lokaal en regionaal
koersdocument**

1.3 Inventarisatie inwoners als uitgangspunt

Ondanks de belemmeringen van de coronapandemie is de herijking van de visie op interactieve wijze vorm gegeven. De bevolking van Blaricum is in de afgelopen jaren sterk toegenomen én vernieuwd en het is belangrijk dat de nieuwe visie onder de inwoners gedragen wordt.

Daarom is onder alle huishoudens van Blaricum – circa 5.200 – een Ansichtkaart verstuurd, met het verzoek deze ingevuld te retourneren, voorzien van hun wensen voor samenleven in de toekomst in Blaricum. Daarnaast hadden mensen de mogelijkheid om de vragenlijst online in te vullen of had een gezinslid of huisgenoot de mogelijkheid om de vragen apart te beantwoorden. Op deze manier had iedereen die dat wil de kans en mogelijkheid om, op een laagdrempelige manier, eenmalig en vrijblijvend (dus zonder verwachtingen of verplichtingen) inbreng te leveren.

De inbreng van inwoners was overweldigend, maar liefst 621 reacties zijn gekomen om input te geven op het vernieuwen van de visie. Dat is bijna 12% van alle huishoudens. Iets meer dan een kwart van de mensen heeft zijn of haar mening online ingevuld (169 reacties online).

Van de mensen die deelnamen zijn er 17 jonger dan 25 jaar (2,7%), zijn 299 mensen 25 tot en met 65 jaar (48,3%) en zijn 303 mensen ouder dan 65 jaar (49%). Ter vergelijking, van de totale bevolking van Blaricum is een op tien tussen 15 en 25 jaar, is bijna de helft 25 tot 65 jaar en ongeveer een kwart 65-plus. Van de respondenten is bekend dat 34% in Bijvanck (211) woont, 12% in Blaricummeermeent (75) en 51% in het Dorp, inclusief het omliggend gebied en Crailo (316). Ter vergelijking woont momenteel circa een vijfde van de inwoners van Blaricum in Blaricummeermeent en circa een derde in Bijvanck. Daarmee is de respons vanuit Blaricummeermeent iets ondervertegenwoordigd en in Bijvanck en het Dorp en omgeving goed vertegenwoordigd.

Op hoofdlijnen kan geconcludeerd worden dat deze inbreng een goed beeld schetst van de wensen van de betrokken inwoners voor de toekomst van Blaricum.

De resultaten van deze inventarisatie zijn richtinggevend en vormen het uitgangspunt voor de visie. Op basis van de analyse zijn gedeelde ambities geformuleerd, die zijn aangevuld met actuele opgaven en ontwikkelingen.

Als vervolgstap is de analyse samen de ambtelijke organisatie en met het maatschappelijk middenveld (een brede en diverse mix van organisaties en verenigingen) gedeeld en zijn de ambities besproken. Dit leidde tot verdieping van de resultaten en aanscherping en inkleuring van de geformuleerde doelen en ambities. Een weergave van de inbreng is in de bijlage toegevoegd.

1.4 Leeswijzer

Deze strategische visie geeft een actueel beeld van wat voor dorp Blaricum is en wat mensen belangrijk vinden voor de toekomst. De visie is als volgt opgebouwd. In hoofdstuk 2 staan de voor Blaricum actuele opgaven en ontwikkelingen. Hoofdstuk 3 gaat in op de bevindingen uit de inventarisatie onder inwoners; per dorpsdeel staat toegelicht wat bewoners belangrijk vinden. Hoofdstuk 4 geeft een beschrijving van hoe de inwoners de huidige identiteit van Blaricum zien en hoe dat zich verhoudt tot de visie op hoofdlijnen uit 2010. Tot slot wordt in hoofdstuk 6 aan de hand van zes ambities en bijbehorende doelen toegelicht in welke richting Blaricum zich in de toekomst wil ontwikkelen.

2. ACTUELE OPGAVEN EN ONTWIKKELINGEN

Naast de inventarisatie van wensen over samenleven in de toekomst onder inwoners, vormen actuele beleidskaders en maatschappelijke ontwikkelingen input voor ambities en doelen op strategisch niveau. Daarom worden op basis van de evaluatie van de strategische visie uit 2019 en bestaande beleidsdocumenten in dit hoofdstuk de belangrijkste actuele opgaven en ontwikkelingen in Blaricum samengevat.

2.1 Wonen

In Blaricum staan momenteel ruim 5.000 woningen. Daarvan is 69% een koopwoning, 21,5% een sociale huurwoning en 9,5% een particuliere huurwoning¹. Het aandeel koopwoningen is de afgelopen jaren toegenomen en ruim 10% groter dan gemiddeld in Nederland. Van alle woningen is 86,6% een eengezinswoning en slechts 13,4% meergezins (waaronder appartementen). Als het gaat om de (WOZ)waarde van de woningen is bekend dat Blaricum in positieve zin sterk afwijkt van het gemiddelde in Nederland.

De woonvisie Blaricum 2017-2022 wil vooral inzetten op betaalbaarheid en beschikbaarheid; waarbij het aantal sociale huurwoningen minimaal gelijk blijft en waar mogelijk wordt uitgebreid. Een tweede speerpunt is het blijvend investeren in aantrekkelijke woonproducten voor jongeren, jonge gezinnen en ouderen. Door extra aandacht voor de middengroepen en mensen met de laagste inkomens en het voortzetten van de gemeentelijke starterslening moet de woningmarkt in balans blijven. Vanuit de regionale samenwerking Gooi- en Vechtstreek wordt geen expliciete bouwopgave bij Blaricum neergelegd.

Uit de evaluatie van de strategische visie blijkt dat er blijvend wordt gewerkt aan het volkshuisvestingprogramma, maar dat de mogelijkheden om hierop te sturen zeer beperkt zijn. Het wordt breed gedeeld dat het een groot probleem is dat jongeren geen woning in Blaricum kunnen vinden. Er zijn veel grote woningen in Blaricum, maar er is juist behoefte aan kleinere, betaalbare woningen. De vraag is dan of splitsten van kavels en woningen mogelijk is en wat dat betekent voor de groene uitstraling en ruimte. Dit is recent verkend in nieuw splitsingsbeleid, maar niet iedereen verwacht dat dit veel effect zal hebben op het aantal kleine, betaalbare woningen voor starters.

2.2 Samenleven

Er wonen in 2020 in Blaricum zo'n 11.540 personen verdeeld over ongeveer 5.200 huishoudens. In de afgelopen jaren is de bevolking met de komst van de Blaricummermeent sterk toegenomen. Hier wonen inmiddels ongeveer 2.500 mensen. Het aandeel jeugd en jongeren tot 20 jaar, en met name het aandeel jonge kinderen, is toegenomen tot bijna een kwart van de bevolking (24,5%) en ligt nu hoger dan gemiddeld in Nederland (21,7%). Ook het aandeel 65-plussers ligt met ongeveer 25% van de bevolking hoger dan gemiddeld (19%). Ongeveer de helft van de bevolking is in de leeftijd van 20 tot 65 jaar. Uit de bevolkingsprognose van provincie Noord-Holland blijkt dat de bevolking van 2019 tot 2040 nog zal toenemen met zo'n 1000 inwoners (9%).

Het stimuleren van ontmoetingen blijft een belangrijk doel. Aandacht voor de oudere en eenzame mensen is met de toenemende vergrijzing in Nederland urgenter dan voorheen. Omdat ouderen steeds vaker en langer zelfstandig wonen, is er aandacht voor de vraag hoe de gemeente daar aan

¹ Bron: waarstaatjegemeente.nl (VNG)

kan bijdragen. De sociale voorzieningen functioneren goed met een passend maatschappelijk programma. Investerings in de Blaercom om een echt dorps huis met een bredere maatschappelijke functie te creëren zijn in volle gang.

2.3 Voorzieningen en bedrijvigheid

Met het verdwijnen van het ziekenhuis verdwijnt een van de grotere werkgevers in Blaricum en er is beperkte ruimte voor ontwikkeling. Een zorgpunt van ondernemers is de (beleids)samenwerking in regionaal verband, omdat er een noodzaak is om de verdeling van bedrijven regionaal te optimaliseren. Het is van belang om, tegelijk met het behouden van het unieke karakter, als regio een sterke eenheid te vormen tegen de druk van daarbuiten.

Op het gebied van recreatie en toerisme ontwikkelt de gemeente in 2020 een beleidsvisie. Uitgangspunt hierbij is dat recreatieve mogelijkheden voor de inwoners centraal staan. Daarnaast worden kansen die toerisme biedt voor ontwikkeling verkend, waarbij 'kwaliteitstoerisme' centraal staat; het moet passen bij het profiel van Blaricum en het DNA versterken, het moet plaatsvinden binnen de draagkracht van bestaande systemen, en het moet per definitie ook aantrekkelijk zijn voor inwoners. Het beleid vormt een éénduidige basis voor de samenwerking met regionale partners, hetgeen kan leiden tot versterking van deze partnerships. De omgevingspartijen, zoals het Gooi Natuurreservaat, kunnen de kwaliteit van de leefomgeving optimaal blijven behouden en afstemmen op de wensen van inwoners.

Vanuit de regionale samenwerking Gooi en Vechtstreek wordt de ambitie gedeeld om een woon- en werkregio in balans te zijn waarbij de werkgelegenheid aansluit op de beroepsbevolking. Werk in de nabijheid zorgt ook voor verminderde druk op het wegennet en werklocaties bieden kansen voor versterking van openbaar vervoer. Er wordt gestreefd naar kwantitatieve en kwalitatieve balans: dit betekent dat er voldoende werkgelegenheid is en dat deze ook aansluit bij de samenstelling van de beroepsbevolking. Werk voor praktijkgeschoolden is daarbij bijzonder aandachtspunt.

2.4 Groen en openbare ruimte

Specifiek voor de Bijvanck geldt dat hier door een integrale aanpak in de komende jaren de openbare ruimte duurzaam wordt vernieuwd. Op basis van de vier thema's circulaire economie, energie, mobiliteit en groen & klimaatbestendig is het de ambitie om de Bijvanck te reconstrueren tot een groene, veilige en klimaatbestendige wijk.

Vanuit de regionale samenwerking Gooi- en Vechtstreek wordt de ambitie gedeeld om de groen/blauwe kwaliteiten te behouden en versterken. Het landschap in Gooi en Vechtstreek vertelt de geschiedenis van het gebied en geeft karakter en identiteit aan onze huidige leefomgeving. De regio is de bakermat van de Nederlandse natuurbescherming en heeft een historie om hier gezamenlijk verantwoordelijkheid voor te nemen. De diversiteit van landschappen binnen één regio in de Randstad is uniek. Om dit te behouden en te versterken wordt de keuze gemaakt om primair binnenstedelijk te bouwen en waardevol landschap en natuur te ontzien. Bij verdichting moet aandacht zijn voor vergroenen en natuur in de stad. Bij zo'n verdichtingsopgave hoort ook een hoogwaardig landschap. Het landschap om de stad wordt ook steeds belangrijker voor de recreatie. De natuur moet in principe toegankelijk zijn, tenzij dit echt niet kan. Daarom moet deze wel robuuster worden. Ook de ontsluiting van het landschap moet verbeteren. Ontsluiting van de recreatieve locaties kan ook bijdragen aan de vitaliteit van kleine kernen.

2.5 Verkeer en mobiliteit

Het GVVP 2017-2021 stelt een aantal samenhangende verbeteringen voor met betrekking tot verkeer en vervoer in Blaricum. Daarbij zijn drie ambities leidend:

- Een duurzaam bereikbare gemeente
- Een leefbare gemeente
- Aandacht voor de veiligheid van alle deelnemers

Concreet betekent dit dat Blaricum een beter en uitgebreider fietsnetwerk wil maken, tussen de verschillende dorpsdelen maar ook snelle routes naar het buitengebied. Ook het openbaar vervoer moet behouden blijven en waar mogelijk uitgebreid.

Vanuit de regionale samenwerking is het de wens om als Gooi en Vechtstreek duurzaam bereikbaar te zijn. Bereikbaarheid is een belangrijke randvoorwaarde voor prettig wonen, werken en recreëren. Mensen en bedrijven moeten zich eenvoudig en met een goede ervaren kwaliteit door het gebied kunnen verplaatsen. Bij voorkeur met een zo laag mogelijke belasting voor natuur en milieu. Daarom wordt ingezet op het openbaar vervoer, fiets en lopen om de groei op te vangen. Er wordt een netwerk van bereikbare, aantrekkelijke en toegankelijke OV knooppunten ontwikkeld van waaruit werk, wonen en recreëren te bereiken zijn (HOV in 't Gooi). Doorstroming op het wegennet blijft van belang, zoals het behouden en verbeteren van de doorstroming op de A1. Daar kan capaciteitsvergroting van A27 aan bijdragen. Daarnaast ziet Gooi en Vechtstreek uitbreiding van het hoofdwegennet niet als de voorkeursoplossing.

2.6 Duurzaamheid en klimaat

Het Programma Duurzaam Blaricum 2018-2022 beschrijft de duurzaamheidsambities van de gemeente aan de hand van de thema's: circulaire economie, energie, mobiliteit en groen & klimaatbestendig. In de afgelopen jaren is al veel gebeurd op deze thema's, in BEL-, regio en in MRA-verband én lokaal, zoals de ontwikkeling van de gasloze wijk Blaricummermeent.

Het thema circulaire economie wordt regionaal uitgevoerd en heeft als doel huishoudelijk afval te scheiden ter bevordering van hergebruik van grondstoffen. Voor het thema mobiliteit wordt samengewerkt in MRA-verband en ligt de focus op het stimuleren van elektrisch vervoer, o.a. door het faciliteren van oplaadpalen. Het thema groen & klimaatbestendig heeft als doel het groene karakter te behouden, met onder andere een herplantplicht, groene daken, afkoppelen van hemelwaterafvoer, verminderen verharding en natuur en milieu educatie op scholen.

Voor het thema energie heeft de gemeente als doel om – passend bij de landelijke ambitie – in 2030 een CO2-reductie te bereiken van 40% ten opzichte van 1990 en om 16% van het energieverbruik in 2022 duurzaam op te wekken. Lokale inspanningen zijn gericht op:

- het bevorderen van duurzame energie (o.a. zonnepanelen, postcoderoosprojecten, slim omgaan met regels),
- bevorderen van energiebesparing (o.a. in de bestaande woningvoorraad, maatschappelijk vastgoed & bedrijven, nieuwbouw en openbare LED verlichting),
- bevorderen van bewustzijn en kennis (o.a. voorbeeldfunctie, financieringsvormen, communicatie en natuur en milieueducatie).

Voor de verduurzaming van de particuliere woningvoorraad sluit de gemeente aan bij de regionale aanpak 'energie besparen Gooi- en Vechtstreek'. De integrale aanpak van de Bijvanck heeft als doel klimaatbestendig te worden.

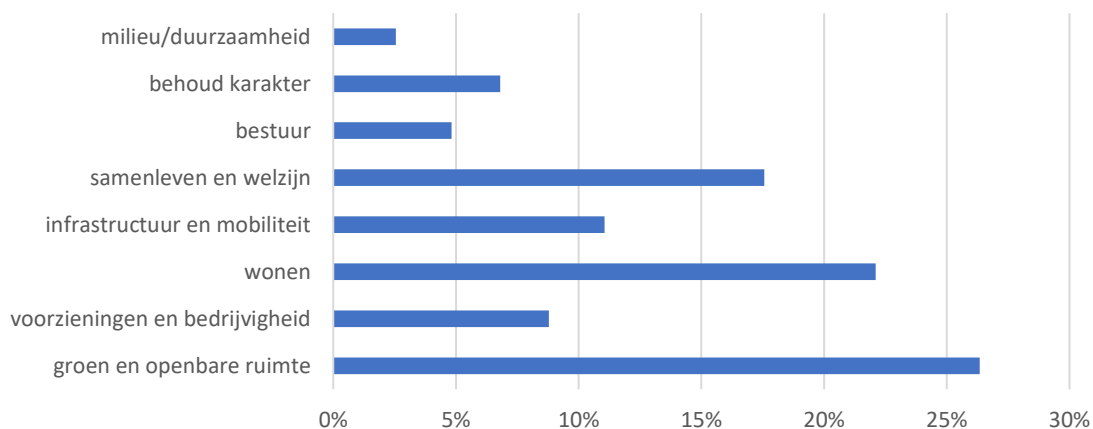
Vanuit de regionale samenwerking Gooi en Vechtstreek is gesteld dat men streeft naar klimaatneutraliteit in 2050. De gemeenten Gooi en Vechtstreek onderschrijven ook de doelstelling van 49% CO₂-reductie in 2030 ten opzichte van 1990 en 95% CO₂ reductie in 2050 uit het Klimaatakkoord. Gooi en Vechtstreek zet in op het grote energiebesparingspotentieel en energiewinning op geschikte en gedragen plekken. Het groene karakter van de regio kan ook worden ingezet om klimaatverandering tegen te gaan (beperken uitstoot CO₂ en verhogen opname CO₂).

3. WENSEN VOOR DE TOEKOMST

Richtinggevend voor de herijking is wat inwoners van Blaricum belangrijk vinden om ook in de toekomst op een prettige manier te wonen en leven in Blaricum. Per dorpsdeel staat in een grafiek weergegeven welke onderwerpen mensen het meest genoemd hebben en wordt een beeld geschetst van de bevindingen van de inventarisatie. Tot slot volgt een korte samenvatting van Blaricum als geheel.

3.1 Bijvanck

Bijvanck - Wat vindt u belangrijk? Meest genoemde onderwerpen

In de Bijvanck vinden mensen voor de toekomst het groen en de openbare ruimte het belangrijkste, meer dan in de andere kernen. Gevraagd naar wat de respondenten het meeste aanspreekt antwoord één op de twee respondenten dat dit toch het groen en blauw is (natuur en water). Het gaat er enerzijds om dat het groen in de directe woonomgeving kwalitatief hoogwaardig is en goed (of beter) onderhouden, zoals het onderhoud van de plantsoenen. Anderzijds geven mensen aan dat het groen dat er al is behouden moet blijven. Dat woonwijken ruim opgezet en groen blijven en dat de natuur rondom Blaricum niet aangetast moet worden. Ook geeft men in iets mindere mate aan dat de kwaliteit en het onderhoud van de bestrating in de toekomst aangepakt moet worden, waarbij mensen vinden dat Bijvanck achterblijft vergeleken met de andere dorpsdelen. Tot slot is er een aantal voor- en een aantal tegenstanders van het vrij hondenbeleid.

Naast het groen vinden mensen in de Bijvanck het wonen belangrijk. Het gaat er met name om dat mensen voor heel Blaricum de ruime opzet willen behouden en dat er niet of niet te veel wordt bijgebouwd, en anders in ieder geval kleinschalige laagbouw. Even belangrijk vinden mensen qua wonen in de toekomst dat de verschillende woonkernen, elk met hun eigen identiteit, evenveel gewaardeerd worden en samen één geheel vormen. Ook geven mensen aan dat de (sociale) kwaliteit van de woonomgeving belangrijk is: veilig, zonder overlast, kindvriendelijk, levendig met voldoende voorzieningen en bereikbaar. Tot slot is ook voldoende woonruimte voor jong en oud en voor hoge en lage inkomens belangrijk voor de toekomst. Een enkeling noemt ook de focus op verbeteren en verduurzamen van woningen.

Een derde veel genoemd aspect voor de toekomst is het samenleven. In de eerste plaats gaat het erom dat mensen met respect met elkaar omgaan, elkaar blijven ontmoeten en naar elkaar omzien.

Mensen vinden een gemêleerde bevolking belangrijk, met een goede balans tussen jong en oud, arm en rijk en tussen mensen die al lang in Blaricum wonen en nieuwkomers. Ook is er aandacht voor de jongeren uit Blaricum nodig, bijvoorbeeld qua buurthuizen en huisvesting, om te zorgen dat ze voldoende mee kunnen doen. Mensen vinden het belangrijk dat er naar de inwoners geluisterd wordt, dat er ook in de toekomst oog is voor de burger en dat deze betrokken wordt bij belangrijke beslissingen. Een levendige kern met voldoende winkels en door vrijwilligers georganiseerde evenementen is volgens bewoners van Bijvanck van belang voor gezelligheid en cohesie. Tegelijk vinden mensen veiligheid belangrijk en is er soms behoefte aan meer ondersteuning of handhaving. Een enkeling noemt specifiek aandacht voor het welzijn van kinderen en ouderen en aandacht voor de verbinding tussen de kernen.

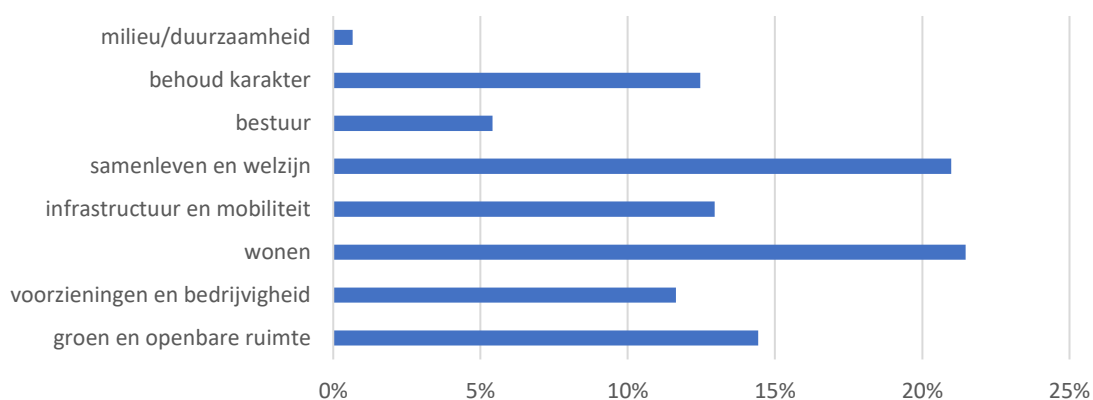
Ook infrastructuur en mobiliteit is voor de inwoners van Bijvanck een belangrijk thema voor de toekomst. Belangrijkst daarbij is een betere aansluiting van de verschillende dorpsdelen met name door voldoende, goede en veilige wandel- en fietspaden, maar ook met een OV verbinding. Het verbeteren van de fietspaden, het beperken van de snelheid in verband met veiligheid en geluidshinder op een aantal locaties en het aanpakken van de geluidsoverlast van de A27 zijn specifieke wensen.

Als het gaat om voorzieningen en bedrijvigheid in de Bijvanck vindt men in de eerste plaats belangrijk dat het winkelcentrum een divers aanbod heeft en geen leegstand. Daarnaast vindt men belangrijk dat ook het overige voorzieningenniveau op peil blijft, zoals scholen en verenigingen. Specifiek is voldoende goede speelgelegenheid voor de jeugd regelmatig genoemd.

Hoewel een deel van de inwoners van Bijvanck weinig verandering wil en ook het behoud van het dorps karakter van Blaricum belangrijk vindt, is er vergeleken met de andere dorpsdelen iets meer oog voor duurzaamheid en het milieu. Gedacht wordt aan laadpalen in de straat, verduurzaming van woningen, schone energie en collectieve verduurzaming. Het thema bestuur gaat over de relatie tussen burger en overheid en vindt men het belangrijk een zelfstandig gemeentebestuur te behouden zodat communicatie en contact met burgers goed is en dat burgers actief betrokken zijn.

3.2 Dorp en omgeving

Dorp en omgeving - Wat vindt u belangrijk? Meest genoemde onderwerpen

In het Dorp en omgeving vinden mensen voor de toekomst het wonen het belangrijkste. Een groot deel van de mensen vindt het belangrijk dat het karakter van het dorp behouden blijft, in de ruime stedenbouwkundige opzet en in de karakteristieke, landelijke architectuur. De meningen over de

consequenties liggen echter genuanceerd. Voor een deel van de mensen betekent dat dat er ook geen tot weinig ruimte is om nieuw te bouwen, maar voor een ander deel is men juist van mening dat Blaricum tegelijk mee moet met zijn tijd. Er is behoefte aan kleinschalige, hoogwaardige laagbouw met een uitstraling die past in de omgeving en met respect voor het verleden, juist in het Dorp. Het gaat met name om betaalbare woonruimte voor jonge Blaricumse starters. Daarnaast gaat het om bewoners die op leeftijd zijn en binnen Blaricum op zoek zijn naar een luxe kleinere, veiliger, warmer en comfortabeler woning om door te stromen. Met behoud van het karakter wordt ook bedoeld dat enorme villa's in eenzijdige architectuur daar niet bij passen. Op het gebied van wonen wordt ook de kwaliteit van de woonomgeving in het Dorp veel genoemd, en dan met name de veiligheid door toenemende drukte en hard rijden.

Op het vlak van samenleven vindt men het belangrijk dat de sociale dorps sfeer behouden blijft, de gemoedelijkheid. Saamhorigheid is belangrijk en omkijken naar elkaar. Daarbij komt vaak naar voren dat er oog moet zijn voor de sociale en middenklasse, voor de gewone man en voor de jonge generatie. Het is belangrijk dat er voldoende jonge mensen zijn voor de vitaliteit van het dorp. Ook wordt vaak genoemd dat het niet veel drukker moet worden in het dorp en dat er niet veel ruimte is voor toestroom van nieuwe inwoners van buiten Blaricum. De dorps sfeer wordt versterkt door evenementen en tradities als de kermis en 'dag van het werkpaard' en verbindt de mensen. Mensen willen elkaar op een plezierige manier ontmoeten. Maar tegelijk moet er een goede balans zijn tussen rust en evenementen; het mag niet te veel toeristen trekken, moet van de Blaricummers blijven en er is behoefte aan meer controle en handhaving.

Het groen en de openbare ruimte wordt door de inwoners van het Dorp en omgeving veel genoemd in verband met het behoud van de natuur en ruimte. Dat weilanden en open ruimte aan de rand van het dorp niet gebruikt worden voor bebouwing, dat bomen niet gekapt worden, maar ook dat natuurgebieden niet door recreatie (ruiters, motoren) wordt aangetast. Soms wordt ook beter onderhoud van het groen en het beter begaanbaar maken van straten voor minder validen genoemd. Andere zaken als minder zwerfvuil en overlast van hondenpoep worden een enkele keer genoemd.

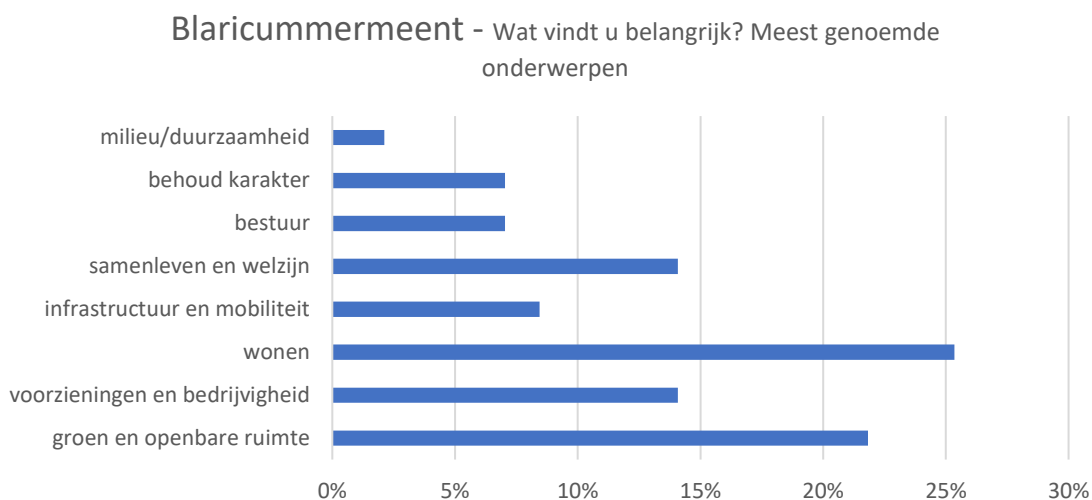
Meer dan in de andere kernen vinden de inwoners van het Dorp en omgeving de infrastructuur en mobiliteit belangrijk voor de toekomst. Mensen vinden het belangrijk dat de verkeersdruk in het Oude Dorp wordt beperkt en fietsers en voetgangers veiliger zijn en de ruimte krijgen (auto te gast, autoluw, minder parkeerplekken, streng parkeerbeleid, meer bankjes). Ook is de wens dat auto's minder hard rijden en minder geluidsoverlast veroorzaken in het centrum, maar ook op een aantal andere locaties. Daarnaast gaat het de inwoners om betere OV verbindingen met goede aansluitingen naar de stations van Hilversum en Bussum (en buslijnen binnen de gemeente) en om een scherm om de geluidsoverlast van de A27 te beperken.

Qua voorzieningen en bedrijvigheid komt in het Dorp en omgeving naar boven dat mensen het karakter van het dorp, met dorpswinkels en beperkte horeca graag in stand houden. De lokale middenstand, kleinschalig en divers, wordt zeer gewaardeerd (niet alleen bakker en slager, maar ook ijzerhandel en boekwinkel). Een levendig maar niet te druk dorp, met een goed sociaal en cultureel klimaat. Evenementen als de kermis en asperges in de akker maken het dorp authentiek en scheppen een band, maar moeten niet te massaal worden en niet te veel dagjesmensen trekken. Om de dorps en zelfs boerensfeer te behouden wordt gesteld dat juist de jongeren ervoor kunnen zorgen dat de mooie dingen zoals de vrijwillige brandweer, kermis en de oranje vereniging kunnen blijven bestaan. Opvallend is dat in het Dorp en omgeving meer dan in de andere dorpsdelen aandacht is voor het behoud van boerenactiviteiten. Mensen waarderen bijvoorbeeld het eieren halen bij de boer.

Daarnaast worden voorzieningen voor jeugd en jongeren en ruimte voor cultuur regelmatig genoemd. Andere maatschappelijke voorzieningen zoals onderwijs, sport en recreatie en zorgvoorzieningen worden juist opvallend weinig genoemd.

Meer dan in de andere dorpsdelen vindt men het behoud van het karakter belangrijk. Mensen willen dat de oude charme blijft behouden, dat het dorp authentiek blijft en zo weinig mogelijk verandert, dat boerderijen en huizen van bekende kunstenaars blijven bestaan en dat er weilanden en paarden blijven, en dat het karakter open en toegankelijk blijft zonder hoge heggen en hekken. Wat betreft overheid en bestuur komt naar voren dat mensen ondanks het behoudende vinden dat Blaricum vooral op de toekomst gericht moet zijn, met een lange termijn visie en gericht op verjonging (ook in de raad), en zich continu aanpast aan de tijd en aansluiting blijft houden met de (noodzakelijke) ontwikkelingen in Nederland. Ook zelfstandig blijven als gemeente en luisteren naar en in gesprek gaan met burgers worden belangrijk gevonden.

3.3 Blaricummermeent

In de nieuwe wijk Blaricummermeent vindt men wonen het belangrijkste thema. Mensen vinden het er prettig wonen met veel natuur. Voor de toekomst vinden de inwoners het hier vooral van belang dat de huidige kwaliteit en niveau van onderhoud behouden blijven; netjes, veilig en goed onderhouden groen. Met name de veiligheid voor kinderen op straat is belangrijk.

Tegelijk mag het nog wel wat levendiger en sfeervoller omdat de wijk nog in opbouw is. Het gaat om voorzieningen voor jong en oud. Mensen hebben behoefte aan winkels, zodat ze minder op andere dorpsdelen en gemeenten aangewezen zijn. Naast een supermarkt, een bakker en een snackbar wordt meer horeca ook veel genoemd, zoals een strandpaviljoen. Ook scholen, kinderopvang, sportfaciliteiten, speeltuinen en flexplekken worden genoemd.

Naast het goed onderhouden van groen in de woonomgeving worden recreatiegebieden gewaardeerd. De natuur en de wandelroutes worden gezien als een meerwaarde voor Blaricum. Als gevraagd wordt naar wat men het meeste aanspreekt in Blaricum dan geeft twee derde van de respondenten aan dat dit het groene en blauwe karakter (natuur en water) is. Veruit de meerderheid kiest dus voor deze waarden bij het wonen in Blaricummermeent.

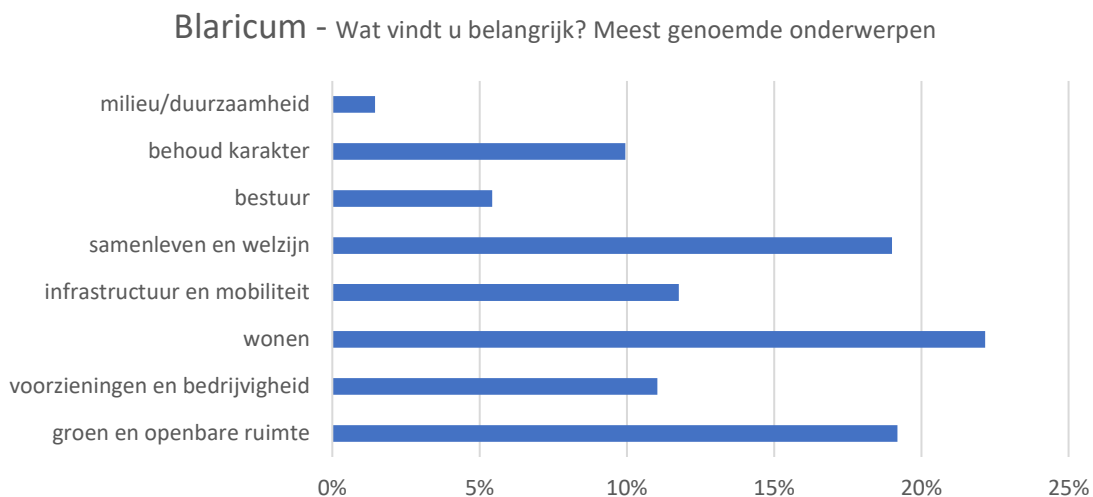
Mensen zijn vooral gericht op een gezellige en veilige buurt, waar kinderen 'zorgeloos' kunnen opgroeien. Als het gaat om samenleven vindt men een buurt waar buren elkaar kennen en men

rekening met elkaar houdt belangrijk. Daarnaast is het belangrijk dat het er levendig is of wordt met voldoende activiteiten voor jong en oud in de buurt. Er is behoefte aan meer plekken om elkaar op te zoeken in de wijk. Het is een gemengde wijk met mensen van verschillende achtergronden. Mensen wonen er nog niet zo lang en er is behoefte aan meer begrip voor elkaar, oog voor elkaar en verbinding met elkaar. Daarnaast willen mensen zich betrokken voelen bij Blaricum en noemen meer saamhorigheid en verbinding tussen de drie dorpsdelen.

Wat betreft infrastructuur gaat de wens voor de toekomst over goede OV verbindingen, onder andere aansluitingen op de dichtstbijzijnde treinstations. Ook het optimaliseren van de routes tussen dorp, Bijvanck en Blaricummermeent, met name voor fietsers, wordt belangrijk gevonden.

Ook in de nieuwe wijk is er aandacht voor het behoud van het kleinschalige, dorpse karakter van heel Blaricum en voor voldoende en betaalbare starterswoningen in de gemeente. Ook zijn mensen van mening dat het groene open karakter van heel Blaricum behouden moet blijven.

3.4 Blaricum als geheel

De onderwerpen die de inwoners van Blaricum het meest noemen als het gaat om de toekomst van hun dorp zijn wonen, groen en openbare ruimte en samenleven.

Wat betreft wonen wordt op hoofdlijnen het meest belang gehecht aan behoud van de ruime opzet en het kleinschalige karakter, gevolgd door de kwaliteit van de woonomgeving, veilig, gezond en gezellig. Ten derde is voldoende betaalbare woonruimte van belang voor de toekomst. Ook moet er meer woonruimte beschikbaar komen voor jonge Blaricammers. Tot slot is het gelijk behandelen en verbinden van de verschillende woonkernen, zodat het als één geheel gezien wordt, van belang voor de toekomst.

Wat betreft samenleven en welzijn is er op hoofdlijnen de meeste aandacht voor saamhorigheid en diversiteit in de samenleving. Een goede sociale sfeer, waarbij men rekening houdt met elkaar en elkaar de ruimte geeft en tegelijk betrokken is en omkijkt naar elkaar. Daarbij speelt het gevoel van identiteit en gemeenschapszin een belangrijke rol voor de inwoners van Blaricum. Ook het binden van de jeugd en veiligheid en handhaving zijn belangrijke onderwerpen.

Bij het thema groen en openbare ruimte gaat de meeste aandacht uit naar natuurbehoud, zowel van weilanden en akkers als de diverse natuurgebieden als ook de open ruimte in bebouwde gebieden. Daarnaast is het (beter) onderhoud van openbaar groen een belangrijk onderwerp.

4. IDENTITEIT OPNIEUW BELICHT

Dit hoofdstuk beschrijft het beeld dat inwoners van Blaricum anno 2020 hebben van het karakter en de identiteit van Blaricum. In de eerste plaats staat in het kader een gangbare omschrijving van de historie en het karakter van Blaricum (vrije versie), zoals deze wordt gehanteerd in beleidsstukken en gebaseerd op de visie uit 2010. Daarna volgt een omschrijving van de identiteit zoals de inwoners dat nu zien op basis van de inventarisatie. Tot slot wordt een vergelijking gemaakt tussen het beeld dat mensen nu hebben en wat er anders is dan de visie op hoofdlijnen uit 2010.

Blaricum, authentiek dorp in het Gooi

Blaricum is van oorsprong een waterrijk brinkdorp waarvan veel boerderijen bewaard zijn gebleven. De natuur, de rust en de schone lucht trok vrije geesten uit de stad aan. Langzaam veranderde Blaricum van boerendorp naar kunstenaarsdorp. Rond het begin van de twintigste eeuw vestigden zich in Blaricum veel rijke Amsterdammers en kunstenaars. In de jaren '70 werd Bijvanck gebouwd volgens de stedenbouwkundige opvattingen uit die tijd. De woonerven bieden ontmoetingsruimte en veel groen. Bijbehorende waarden uit die tijd zijn kleinschaligheid, knusheid en sociaal contact. Inmiddels is ook Blaricummeent gebouwd, een waterrijke wijk aan de noordzijde van Blaricum, met een structuur gebaseerd op de oude polderverkaveling en een dorps uitstraling. Inmiddels wonen er ook veel forensen in Blaricum. Blaricum kenmerkt zich nog altijd door het landelijke en dorps karakter. De dorpskern van Blaricum is een beschermd dorpsgezicht. Blaricum wordt gezien als een pittoresk dorp, als een oase in de drukke Randstad, op kleine afstand van Amsterdam, Amersfoort en Utrecht. Bewoners en ondernemers waarderen het mooie, vrije wonen in het groen en de bossen.

4.1 Identiteit anno 2020

Omdat de bevolking van Blaricum in de afgelopen jaren sterk is toegenomen én vernieuwd is het voor de herijking belangrijk om te weten of mensen de (gewenste) identiteit nog delen. Daarom is op basis van alle inbreng geanalyseerd wat Blaricum volgens Blaricums eigen en uniek maakt en waarom ze dat waarderen. Dat is in lijn met bovenstaande, maar biedt aanvullend meer inzicht in wat voor samenleving Blaricum is en welke betekenis mensen daar aan geven. In hoofdlijnen komt het neer op het volgende:

Inwoners waarderen Blaricum het meest om het dorps karakter, dat zich enerzijds uit in de fysieke verschijningsvorm van een kleinschalige, groene leefomgeving met landelijke uitstraling. Anderzijds gaat het over de dorps sfeer van gemoedelijkheid en vriendelijkheid en een gevoel dat mensen hebben van gezamenlijkheid en gedeelde culturele waarden.

Mensen hechten waarde aan het sociale karakter van een hechte dorpsgemeenschap. Mensen voelen zich thuis omdat mensen in de buurt naar elkaar omkijken en omdat ze zich onderdeel voelen van een gemeente waar het (nog) draait om de mensen; gezellig, informeel, saamhorig en verdraagzaam. Er is aandacht voor alle inwoners.

De charmante rustieke uitstraling, met klinkerweggetjes, prachtige karakteristieke huizen en oude boerderijen geven de dorpskern een eigen, authentiek karakter. Dat maakt Blaricum mooi en

verbindt mensen. Daarnaast dragen lokale tradities, evenementen en dorpsactiviteiten daar aan bij. Er is een goede balans tussen de rustige, vriendelijke sfeer en de levendigheid.

Mensen vinden het prettig wonen in Blaricum en waarderen daarbij de groene en verzorgde leefomgeving. Elk dorpsdeel heeft zijn eigen kwaliteiten en daardoor is Blaricum veelzijdig en aantrekkelijk voor jong en oud. Ook vinden mensen de ligging belangrijk. De omgeving is rustig, natuurlijk en landelijk, maar toch strategisch gelegen, centraal en dichtbij grote steden.

Het aanbod van faciliteiten en voorzieningen is kwalitatief goed, compleet en dichtbij. Met name worden goede contacten met de middenstand, de variatie in winkels en horeca en de historische dorpskern als gezellig centrum zeer gewaardeerd. De overheersende mening is dat dit behouden moet blijven, *“een lommerrijk dorp met de charme van weleer, maar in een moderne samenleving”*.

4.2 Vergelijking met 2010

De strategische visie uit 2010 luidt op hoofdlijnen: *“Het dorpse, kleinschalige karakter, het groen en blauw, het sociale en vrije karakter zijn sterke kernwaarden die voor de toekomst behouden moeten blijven. Daarnaast is het gewenst dat de levendigheid van Blaricum wordt vergroot.”*

Uit de analyse van de inventarisatie onder de inwoners van Blaricum blijkt, net als uit de evaluatie onder professionals, dat deze tekst uit 2010 nog steeds op hoofdlijnen wordt herkend en gedeeld. Echter vraagt het huidige beeld dat mensen hebben voor de toekomst om een ‘verrijking’ van die visie, een vernieuwde duiding van begrippen en een actualisatie van ambities, doelen en bijbehorende aandachtspunten. Drie belangrijke verschillen komen naar voren:

- Het ‘dorpse, kleinschalige’ karakter wordt anno 2020 nog steeds zeer belangrijk en aansprekend gevonden, en heeft naast het fysieke aspect een (minstens) even grote sociale betekenis.
- Daarnaast wordt in toenemende mate belangrijke waarde toegekend aan ‘groen en blauw (natuur en water)’ binnen de hele gemeente, omdat het belangrijk is de landschappen te beschermen, maar ook omdat het gelegenheid geeft tot ontmoeten, genieten en recreëren en het goed is voor de gezondheid.
- De levendigheid lijkt vergeleken met 2010 in een goede balans terecht te zijn gekomen met het rustieke. Het wordt over het algemeen niet meer gezien als een aspect dat nog meer versterkt moet worden, maar moet wel behouden blijven.

Wanneer wordt ingezoomd op de verschillende wijken van Blaricum valt het volgende op te merken. Inwoners van de Bijvanck ontlenen hun trots over het wonen in Blaricum wat vaker aan zaken buiten hun eigen wijk, namelijk de omgeving en het historische deel van Blaricum. Voor inwoners van het Dorp geldt dat zij hun trots gevoel bij Blaricum vooral ontlenen aan de plek, de buurt, waar ze zelf wonen. Voor Blaricummermeent geldt een combinatie van beide.

5. DE AMBITIES VAN BLARICUM

Blaricum is een authentiek dorp in 't Gooi. Het 'dorpse, kleinschalige' karakter met de ruime opzet en de karakteristieke landelijke architectuur is belangrijk en aansprekend. De natuur en het water vormen de belangrijkste kernwaarden voor de kwaliteit van wonen en leven en moeten gekoesterd en behouden blijven. Naast deze fysieke kant heeft het 'dorpse, kleinschalige' karakter een (minstens) even grote sociale betekenis die tot uiting komt in de gemoedelijke sfeer en het gevoel van saamhorigheid. Met de groei van het aantal inwoners en de ontwikkeling van levendigheid en bedrijvigheid in het dorp als het gezellig centrum is Blaricum in evenwicht gekomen. Een levendig maar niet te druk dorp, met een goed sociaal en cultureel klimaat. Het is nu zaak deze goede balans te bewaren.

Om fijn te kunnen blijven wonen en samen leven in Blaricum richting 2030 zijn de doelen voor Blaricum herijkt. De belangrijkste strategische richting daarbij is dat, naast het behoud van de kernwaarden, de blik gericht is op de toekomst. De bevolking van Blaricum kiest voor behoud van alles wat zij zo waardeert, koestert de natuur en de groene omgeving, maar is tegelijk een moderne open samenleving met levendige kernen, zorgzaam en vitaal en voor iedereen toegankelijk. Dit leidt tot de kernambitie van een vitale en verbonden samenleving. De overige ambities op het gebied van wonen, voorzieningen en bedrijvigheid, groen en openbare ruimte, verkeer en mobiliteit en duurzaamheid en klimaat zijn daaraan verbonden en gerelateerd. In het vervolg van dit hoofdstuk wordt dit beeld dat laat zien waar Blaricum in de ogen van bewoners voor staat of zou moeten staan verder toegelicht aan de hand van zes ambities en bijbehorende doelen.

AMBITIE 1 Samenleven

Vitale en verbonden samenleving – *solidair in een LAT relatie*

- Gevoel van dorps sfeer, gemoedelijk en saamhorig
- Rijk Blaricum verenigingsleven, met evenementen, tradities en buurtactiviteiten
- Jongere generaties verbonden
- Betaalbaar en toegankelijk voor iedereen
- Oog voor de burger, de leefwereld centraal

Blaricum kent een sterk ontwikkelde dorpscultuur waarbij mensen belangrijke waarde toekennen aan het dorps gevoel van saamhorigheid en de betrokkenheid die mensen hebben bij de gemeenschap. Ook in 2030 is Blaricum een vitale en verbonden samenleving; kleinschalig, gemoedelijk en vertrouwd. Mensen willen eraan deelnemen en bijdragen en zorgen dat dat behouden blijft. Een mix van jong en oud en een diverse gemêleerde gemeenschap zijn daarbij in alle dorpsdelen van groot belang.

Het belangrijkste aan goed samenleven is voor de inwoners van Blaricum dat mensen in hun eigen buurt naar elkaar omkijken en elkaar helpen. Het gaat er om dat burens elkaar kennen en zorgen voor elkaar als dat nodig is, om samen een positieve sfeer te creëren en om samen te zorgen voor een nette en betere buurt. Het geeft een veilig gevoel als je kan rekenen op een ander. Daarnaast is het belangrijk dat er verdraagzaamheid is en begrip voor elkaar, dat er rekening met elkaar wordt gehouden en dat mensen elkaar vrij laten, 'leven en laten leven'. Inwoners van Blaricum hechten aan hun privé en eigenheid. Ze onderhouden als het ware met elkaar een goed functionerende LAT-relatie. Om die relatie goed te houden zijn buurtactiviteiten belangrijk. Ze dragen bij aan het sociaal contact en betrokkenheid bij elkaar en worden vanuit de gemeente gestimuleerd.

Het actief verenigingsleven en vrijwilligerswerk zorgen er dankzij de versterking van nieuwkomers en de jonge generatie voor dat de traditioneel terugkerende Blaricumse evenementen kunnen blijven bestaan én nieuwe activiteiten kunnen ontstaan. Dit bevordert de dorps sfeer, het onderling contact en het gevoel van gezamenlijke identiteit tussen verschillende groepen en leeftijden in de samenleving. Hier wordt geen onderscheid gemaakt tussen inwoners of dorpsdelen maar hierin verenigt het dorp zich. Rust en reuring zijn hierbij in evenwicht; niet te massaal, van en voor Blaricumsers en met voldoende controle en handhaving.

Voor de vitaliteit van het dorp focust Blaricum op het behoud van de jongere generaties. Extra aandacht gaat uit naar het bieden van ruimte voor deze groep inwoners om te wonen en te leven. Tegelijk zetten gemeente en verenigingen zich in om betaalbaar en toegankelijk te zijn voor iedereen, zodat de nieuwkomers zich thuis voelen en ook de 'gewone man' in Blaricum kan blijven wonen en genieten van alle voorzieningen die het te bieden heeft.

Dankzij de kleinschaligheid en zelfstandigheid van Blaricum is er een open en toegankelijke samenwerking tussen overheid en inwoners, waarbij wordt uitgegaan van de eigen kracht van de samenleving en waar de leefwereld van bewoners centraal staat.

AMBITIE 2 Wonen

Blaricum, dorp voor alle generaties – een samenleving voor alle seizoenen

- Behoud kleinschalig, dorps karakter en open structuur
- Voldoende passende woningen voor Blaricumse starters
- Voldoende passende woningen voor senioren die willen doorstromen
- Gelijke aandacht voor verschillende kernen
- Gezonde, groene, veilige en gezellige leefomgeving

De ruime opzet en het kleinschalige karakter, de groene leefomgeving en de karakteristieke landelijke architectuur zijn de kenmerken van Blaricum die sterk worden gewaardeerd en behouden moeten blijven. Tegelijk is er de ambitie om alle leeftijdsgroepen de mogelijkheid te bieden hiervan te genieten. Er is met name behoefte aan kleine, betaalbare woonruimte voor jonge Blaricumse starters. Daarnaast gaat het om inwoners die op leeftijd zijn en binnen Blaricum op zoek zijn naar een luxe maar betaalbare, kleinere, veiliger, warmer en comfortabeler woning om door te stromen. Doorstroming is essentieel om jonge gezinnen te behouden en aan te trekken en daarmee het voorzieningenniveau op peil te houden. Kleinschalige, betaalbare en hoogwaardige laagbouw met een uitstraling die past in de omgeving kan daarin voorzien, om zo een samenleving te kunnen zijn voor alle seizoenen van het leven.

Elk dorpsdeel heeft zijn eigen kwaliteiten en daardoor is Blaricum veelzijdig en aantrekkelijk voor jong en oud. De verschillende woonkernen, elk met hun eigen identiteit, worden evenveel gewaardeerd en vormen samen één geheel. De kwaliteit van de woonomgeving in heel Blaricum is en blijft hoog: veilig, groen, gezond en gezellig. Straten zijn veilig en toegankelijk om te verplaatsen en te verblijven. Woonbuurten hebben voldoende ontmoetingsplekken en speelvoorzieningen, zijn groen en aantrekkelijk en daarmee goed voor de gezondheid en duurzaamheid, en er heerst een goede sfeer zonder overlast.

Een aandachtspunt om deze ambitie te kunnen bereiken is het feit dat de gemeente na de bouw van de Blaricummermeent geen grote ontwikkelopgaven meer heeft en er weinig ruimte is om bij te bouwen. Dat maakt het lastig – maar niet minder urgent – om aan de behoefte van meer passende woningen te voldoen. Een eventuele toename van woonruimte staat op gespannen voet met de wens tot behoud van open groene ruimte en kan het bewaren van de rust en leefbaarheid in de weg zitten. Het is belangrijk daarin evenwicht te zoeken en te zoeken naar combinaties, waarbij bijvoorbeeld gedacht kan worden aan natuurinclusief bouwen en houtskeletbouw. Op regionaal niveau ligt er wel een woningbouwopgave, maar niet specifiek in Blaricum.

AMBITIE 3 Voorzieningen en bedrijvigheid

Levendige kernen met een eigen identiteit – een expressief veelkleurig palet

- Kwalitatief hoogwaardig en divers voorzieningenniveau van winkels en horeca
- Maatschappelijke voorzieningen op peil; zorg en welzijnsvoorzieningen, (lager) onderwijs en cultuur kleinschalig, laagdrempelig en dichtbij
- Aantrekkelijke recreatieve- en sportvoorzieningen

Blaricum kent een kwalitatief hoogwaardig en divers voorzieningenniveau op winkel- en horecagebied. De lokale middenstand wordt zeer gewaardeerd. De meeste winkels en horeca zijn te vinden in het centrumgebied van het Dorp. Hiervoor geldt dat het goed is zoals het nu is, voor de Bijvanck en met name de Blaricummermeent is de ambitie om wat levendiger en sfeervoller te

worden. Hoewel de Blaricummermeent qua voorzieningen georiënteerd is op de Bijvanck en Huizen, wordt gewerkt aan kleinschalige creatieve oplossingen voor meer levendigheid en om dagelijkse boodschappen in de eigen wijk te kunnen doen.

Maatschappelijke voorzieningen zijn ondanks de druk op het sociale domein in 2030 op peil gehouden omdat ze bijdragen aan een vitale en gezonde samenleving. Er is goede buurtzorg, en primaire gezondheidsvoorzieningen als huisarts en apotheek zijn overal in korte tijd te bereiken. Voor jong en oud zijn voldoende faciliteiten op maat om bij te dragen aan de zelfredzaamheid en maatschappelijke betrokkenheid van mensen en mensen die steun nodig hebben weten makkelijk de weg te vinden. Ook is er voldoende basisonderwijs in de nabije omgeving te vinden. Voor de oudere doelgroep die veel langer thuis blijft wonen is rekening gehouden met behoeften die dat met zich meebrengt, zoals gezamenlijke huisvesting met deelvoorzieningen en de bereikbaarheid van ontmoetingsplekken.

Er is voldoende toegankelijke ruimte voor cultuur, sport en recreatie voor elke leeftijd en portemonnee. Buurthuizen hebben een belangrijke sociale en informatieve functie en zijn levendige plekken met activiteiten voor jong en oud, mede dankzij de inzet van bewoners. Daarnaast vervullen vele andere locaties een rol in het elkaar ontmoeten, zoals de schaapskooi en Blaricum beach. In de nabije omgeving zijn tal van routes om fietsend, wandelend of zelfs varend te genieten van alles wat de natuur en het unieke landschap te bieden heeft en met name de Blaricummermeent biedt met park en strand ruimte om dichtbij te recreëren. Daarbij staan de recreatieve mogelijkheden voor de inwoners centraal, ambities voor toeristisch-recreatieve ontwikkelingen zijn beperkt. Er is grote diversiteit aan sportvoorzieningen en de faciliteiten zijn goed verspreid over de drie dorpsdelen, of goed bereikbaar in naburige gemeentes. Aanvullend is een aantal voorzieningen in regionaal verband georganiseerd maar goed bereikbaar, zoals middelbaar en voortgezet onderwijs, het ziekenhuis en het zwembad. Door de samenwerking met de andere dorpen in de omgeving lukt het om goed te differentiëren in het aanbod.

Een aandachtspunt bij het bereiken van deze ambitie is de vraag of het realistisch en mogelijk is om alle maatschappelijke voorzieningen in dit soort kleine kernen te behouden. In de toekomst is met de bevolkingsgroei en de verschuiving van leeftijdsgroepen naar veel jonge kinderen een grotere behoefte aan onderwijsgebouwen en jeugdzorg in de Blaricummermeent te verwachten. Tegelijk moet rekening gehouden worden met het bekostigen en onderhouden van voorzieningen, terwijl er na de oplevering van de Blaricummermeent minder inkomsten te verwachten zijn op de verkoop van grond.

AMBITIE 4 Groen en openbare ruimte

Aantrekkelijke groene omgeving – *buitengewoon gewaardeerd*

- In stand houden waardevol open landschap en structuren, agrarische-, natuur- en heidegebieden ondanks toenemende (regionale) druk van wonen-werken-vervoer
- Aantrekkelijke leefomgeving en kwalitatief hoogwaardige buitenruimte met voldoende en goed onderhouden wijk- en straatgroen
- Landelijke, agrarische sfeer en uitstraling in stand houden

Op het gebied van groen en openbare ruimte staat natuurbehoud voorop, zowel van de weilanden en akkers als van de diverse hoogwaardige natuurgebieden. Veel inwoners van Blaricum vinden de kwaliteit van het groen en het blauw, de natuur en het water, één van de belangrijkste redenen om

trots te zijn op de plek waar ze wonen. De landschappelijke structuren, het agrarische karakter en de natuur en heidegebieden worden zeer gewaardeerd. Natuurgebieden zijn ook steeds belangrijker voor recreatie en zijn daarom waar mogelijk toegankelijk en goed ontsloten, zodat ze bijdragen aan de gezondheid van de inwoners.

In de directe leefomgeving kent Blaricum in 2030 een kwalitatief hoogwaardige buitenruimte met voldoende wijk- en straatgroen. Goed onderhoud wordt daarbij zeer belangrijk gevonden. Om dat in de toekomst te kunnen blijven waarborgen wordt vanuit de gemeente gestimuleerd om daar als bewoners aan bij te dragen.

De openbare ruimte nodigt uit om te ontmoeten en veilig te verplaatsen. Ook is er aandacht voor het open karakter, zonder hoge heggen en dichte hekken. In de Bijvanck is in 2030 met een grote reconstructie een kwaliteitsslag gemaakt tot een groene, veilige en klimaatbestendige wijk.

De landelijke agrarische sfeer en uitstraling, voor zover nog aanwezig in het gebied, is waardevol voor het gevoel van identiteit, de dorps sfeer en landschappelijke waarden. De aanwezigheid van (historische) boerderijen en weilanden wordt waar mogelijk in stand gehouden.

Een aandachtspunt bij een kwalitatief hoogwaardige buitenruimte is dat er in de toekomst steeds meer financiële druk op het onderhoud komt te staan.

AMBITIE 5 Verkeer en mobiliteit

Veilig en duurzaam verbonden – *onlosmakelijk één*

- Verbinden van de kernen
- Meer ruimte voor lopen en fietsen, passend in het landschap
- Optimaliseren van het fietsnetwerk
- Beter en toegankelijk Openbaar Vervoer
- Dorpscentrum verkeersveilig en autoluw

In 2030 zijn de dorpsdelen goed op elkaar aangesloten, met name door voldoende, goede en veilige wandel- en fietspaden, maar ook met een goede openbaar vervoerverbinding. Uitgangspunt is dat lopen en fietsen volop de ruimte krijgen. Het is gezond, duurzaam en veilig, niet alleen voor de jeugd om naar school of sport te gaan, maar bijvoorbeeld ook voor de oudere doelgroep die met de komst van de e-bikes steeds langer mobiel is.

Waar mogelijk zijn de fietsverbindingen en logische routes (ook regionale snelverbindingen voor fietsers buiten de gemeentegrenzen) geoptimaliseerd, veilig, verlicht en passend of opgaand in het gewaardeerde landschap. Een voorbeeld hiervan is een duidelijke herkenbare (doorgaande) fietsroute van Blaricummermeent, via Bijvanck naar het Dorp.

Om het reizen met openbaar vervoer in de hele regio te verbeteren wordt gezamenlijk gewerkt aan een HOV-busverbinding. Hierdoor zal Blaricum, naar verwachting vanaf 2023, met een aanvullende snelle verbinding goed aangesloten zijn op Huizen, Hilversum, Amsterdam, Utrecht en verder. Met de aanleg wordt ook gewerkt aan verkeersveiligheid en het versterken van bestaande natuurwaarden.

Het winkelgebied van het Dorp is in 2030 een heel verkeersveilig en autoluw gebied geworden, waar fietsers en voetgangers de ruimte hebben. De verblijfskwaliteit is hoog, en bij de inrichting is goed rekening gehouden met alle groepen, waaronder ouderen en mensen met een beperking. Als vervolgstap op de blauwe zone wordt het lang parkeren nog meer georganiseerd aan de randen van

het dorp en bij voorkeur komt de auto niet te veel in het centrumgebied, hooguit als gast. Strenge parkeerregels en intensieve handhaving dragen daar aan bij.

Een aandachtspunt is de groei van mobiliteit (regionale druk) voor het behoud van leefbaarheid, verkeersveiligheid en bereikbaarheid. Mogelijk dat de ontwikkelingen van elektrisch vervoer en deelfervoer (waaronder e-scooters en e-bikes) zich ook in Blaricum verder doorzetten en daar iets in kunnen betekenen. Vervoer is met name een regionaal vraagstuk waarin de gemeente moet samenwerken.

AMBITIE 6 Duurzaamheid en klimaat

Klimaatbestendig en energieneutraal – *duurzaam vooruit*

- Duurzaam, energieneutraal en gasloos in 2050
- Duurzame mobiliteit voor schone lucht
- Behoud natuur en landschap ivm klimaatverandering (tegengaan bodemdaling, wateroverlast en droogte) en afname biodiversiteit

Blaricum heeft als groene gemeente met de gasloze nieuwbouwwijk Blaricummermeent een uitstekende uitgangspunt om zich als duurzame gemeente te blijven profileren. Voor de toekomst is het van belang dit verder te bestendigen en met de reconstructie van de Bijvanck uit te bouwen. Duurzaamheid is niet alleen een vereiste om de aarde op een goede manier aan toekomstige generaties over te dragen, het is steeds meer een vanzelfsprekend onderdeel van al ons doen en laten. Samen met de regio worden hier passende stappen in gezet. Een voorbeeld daarvan is het stimuleren van duurzame mobiliteit.

Klimaatverandering veroorzaakt risico's op bodemdaling, wateroverlast en droogte en afname van de biodiversiteit in dit bijzondere stukje Gooi. Door het groene karakter te behouden, met onder andere een herplantplicht, groene daken, afkoppelen hemelwaterafvoer en verminderen van verharding wordt blijvend ingezet om klimaatverandering tegen te gaan en klimaatbestendig te zijn.

Verduurzamen betekent niet alleen conserveren en behouden, het betekent ook 'ontwikkeling die voorziet in de behoefte van de huidige generatie zonder afbreuk te doen aan de mogelijkheden van de toekomstige generaties om in de behoefte te voorzien'. Voor Blaricum geldt dat alles behouden ontwikkeling in de weg staat. Om Blaricum voor de toekomst te behouden als een geheel van levendige kernen worden de komende jaren soms keuzes gemaakt die moeilijk of pijnlijk zijn. Voor de langere termijn krijgt Blaricum daarmee een moderne, open, vitale en verbonden samenleving.

Bijlage

Werkessie maatschappelijk middenveld

Deelnemers:

- Versa Welzijn
- Goois Natuurreservaat
- Bibliotheek HLB
- BVV '31
- Werkgroep Verbinding
- De Blaercom
- Woningbouwvereniging Gooi en Omstreken
- Oranjevereniging Blaricum

Aandachtspunten uit de sessie:

- In het algemeen is er herkenning van de geformuleerde ambities en doelen.
- Wat betreft voorzieningen is samenwerking (zowel ambtelijk als bestuurlijk) met andere dorpen van belang, zodat gedifferentieerd kan worden in het aanbod.
- Laagdrempelige buurthuizen zijn van belang, ze bevorderen contact met elkaar en bieden informatie over het dorp. Doordat het dorp groter wordt is er meer ruimte nodig. Ook uitbreiding van dagbesteding voor mensen met een kwetsbaarheid en verder vergroten van de maatschappelijke functie van dorpshuis de Blaercom worden genoemd.
- In de nieuwe dorpsdelen leeft het dorpsgevoel wat minder en is men meer georiënteerd op Huizen. Daar woont ook vooral de jonge generatie, een belangrijke doelgroep voor sportverenigingen. Samenleven en verbonden zijn met Blaricum is voor de verenigingen belangrijk, maar het is niet altijd makkelijk om deze doelgroep erbij te betrekken.
- Het laten kennismaken met verenigingen door nieuwe inwoners zou versterkt kunnen worden. Mogelijk kunnen de verenigingen ook meer samenwerken.
- Het zou goed zijn de drie dorpsdelen ruimtelijk meer op elkaar te laten aansluiten. Een werkgroep is bezig om nieuwe bewoners meer te betrekken door de Le Coultredreef als fysiek verbindend element te ontwikkelen.
- Elkaar ontmoeten is belangrijk, ook in de natuur zijn verbindende elementen te vinden. Zo vervult de schaapskooi, waar allerlei evenementen plaatsvinden, ook een sociale functie.
- Houd rekening met verschillen tussen de dorpsdelen, ook in de strategie en ambities, zoals het verschil in leeftijdsopbouw. Het vergroot ook de leefbaarheid als de leeftijdsopbouw in alle dorpsdelen evenwichtig zou zijn.
- Het kan beter bekend gemaakt worden wat er in de dorpshuizen en verenigingen allemaal speelt.
- Belangrijk aandachtspunt is dat het toevoegen van woningen en het behoud van het bestaande met elkaar in contradictie is, dit spanningsveld moet in de visie zichtbaar worden. Iedereen is voor woningen toevoegen, maar niet als de locatie concreet wordt.
- Doorstroming is heel belangrijk voor Blaricum binnen de komende 10 jaar. Als dat niet mogelijk is kan je geen jonge gezinnen behouden en/of aantrekken, terwijl dat de doelgroep is waar verenigingen en de middenstand van afhankelijk zijn. Als er niks gebeurt zal Blaricum moeten inleveren op voorzieningen. Als daarnaast bewoners op Huizen geprojecteerd zijn, trek je de potentie uit het hart van Blaricum.

- Het is voor doorstromers lastig een appartement te vinden, zowel huur als koop. Ook in Blaricummermeent zijn vooral eengezinswoningen gekomen. Bovendien zijn de koopappartementen heel erg duur. Mogelijk kan de gemeente bij nieuwbouw meer voorwaarden stellen aan de uitgifte.
- Ondanks dat er geen vestiging van de bibliotheek is in Blaricum is het van belang zichtbaar te zijn, verbinding te blijven zoeken en naar locaties in Blaricum te gaan. Zo kan de bibliotheek de vitale en levendige kernen ondersteunen.
- Het belang en de waarde van natuur en het authentieke landschap wordt bevestigd. Het groen en de historie zijn een belangrijke onderlegger voor de ambities, het zijn belangrijke waarden.
- Ondanks het dilemma van behoud van groen en toevoegen van woningen worden best mogelijkheden gezien voor toevoeging. Het is belangrijk evenwicht te zoeken en te zoeken naar combinaties. Het kan op een specifieke locatie kwaliteit kosten, als het maar niet ten koste gaat van de totale kwaliteit. Inspirerende mogelijkheden zijn bijvoorbeeld natuurinclusief bouwen en houtskeletbouw.
- Voor het tegengaan van de toename van verharding in tuinen kan gedacht worden aan 'Operatie Steenbreek', een project dat in veel gemeenten vergroening stimuleert.
- Openbaar vervoer is met name van belang voor ouderen om bij voorzieningen te komen. Een risico is dat haltes kunnen verdwijnen als er te weinig met gebruik van maken.
- Goede (verlichte) fietsverbindingen zijn belangrijk voor de jeugd.
- Een duidelijke herkenbare (doorgaande) fietsroute van Blaricummermeent, via Bijvanck naar het Dorp ontbreekt.
- Gezondheid en beweging zijn belangrijke onderwerpen voor de toekomst, sporten is niet alleen om elkaar te ontmoeten.
- Om inwoners mee te krijgen en te motiveren voor duurzaamheid is het van belang aan te sluiten bij hoe mensen dat beleven. Ondanks dat bewoners het onderwerp duurzaamheid en energietransitie niet vaak hebben genoemd in de inventarisatie speelt er al veel op dit vlak binnen de gemeente, waaronder een aantal werkgroepen van bewoners.
- Het water mag niet ontbreken in de ambities, Blaricum Beach en de boten zijn niet meer weg te denken in Blaricum.